Річний звіт

Міжнародної благодійної організації
"Екологія - Право - Людина"

2016 р.

Вагомі причини роблять вагомими дії

Вільям Шекспір

Сильніша організація заради сильніших дій

У 2016 році ЕПЛ продовжувала працювати над **посиленням аналітичної спроможності** організації шляхом проведення регулярних тренінгів для працівників ЕПЛ та постійного залучення працівників організації до аналізу різних політик. Тренінги з аналізу політики проводилися у вигляді особистих зустрічей працівників ЕПЛ у Львові та Києві. Працівники організації з Києва та Львова були залучені до тренінгів через систему відеоконференц-зв'язку ЕПЛ. Тренінги передбачали покращення теоретичних знань і практичну розробку політики та її впровадження.

Працюючи над посиленням аналітичної спроможності організації, ЕПЛ розробила **керівництво з аналізу політики,** у якому перелічено види аналітичних документів та їхні функції та характеристики. Керівництво також містить загальний огляд політики як комплексної, динамічної та інтерактивної системи, що визначає важливі передумови впровадження реальних реформ, які призведуть до необхідних змін. **Теорія змін** є первинною філософією, яка мотивує ЕПЛ до здійснення професійного аналізу політики та її впровадження, що призведе до конкретних змін.

Виконавчий директор ЕПЛ і виконуюча обов'язки керівника аналітичного відділу здійснили навчальний візит до аналітичних центрів у Боснії та Герцеговині. Ці навчальні візити були дуже важливими та корисними для посилення усіх аспектів аналітичної роботи ЕПЛ, включаючи ті, що спрямовані на покращення якості дослідження політики, комунікацію, адвокацію та інституційний розвиток. Представники ЕПЛ відвідали три навчальні центри: GEA, Analitika та SEEChange Net. Вони обмінялися досвідом щодо відбору персоналу, дослідницьких питань, методів дослідження, особливостей здійснення повних циклів аналізу політики. Особливу увагу було приділено роботі із зацікавленими сторонами, підходам до контролю якості політичних документів і інструментам комунікації і адвокації питань розробки програмних документів.

ЕПЛ також працювала над покращенням і зміцненням своєї комунікаційної спроможності та видимості, що є важливою передумовою ефективної діяльності організації.

17-19 грудня 2016 року ЕПЛ провела низку тренінгів зі стратегічного планування, які включали такі теми як презентації в PREZI та техніки публічного мовлення. Оскільки ЕПЛ працювала над розробкою нового стратегічного плану на 2017-2019 роки, для організації було надзвичайно важливо навчити персонал організації методам стратегічного планування, а також розробити "креативне" бачення розвитку організації. Дуже важливо покращити навички створення презентацій у PREZI, особливо для підготовки презентацій аналітичних продуктів. Співробітникам ЕПЛ також важливо розвивати і використовувати якісні професійні навички усних презентацій у залі суду, на зустрічах різних робочих груп, членами яких є співробітники ЕПЛ, і на зустрічах з представниками державних органів влади, громад та інших зацікавлених сторін.

Важливо зазначити, що ЕПЛ започаткувала серію громадських заходів, що відбувалися в **Українському кризовому медіа центрі,** які висвітлювали нагальні питання та розповсюджували представлену ЕПЛ інформацію серед широкої громадськості.

У 2016 році ЕПЛ співпрацювала з **43 ЗМІ**, включаючи національні, регіональні та місцеві радіо- та телевізійні компанії та газети. Важливо зазначити, що ЕПЛ підписала меморандум про співпрацю зі **Star Light Media Group.** ЕПЛ планує організувати національну інформаційну кампанію для підвищення обізнаності громадськості про стан довкілля.

ЕПЛ також значно збільшила свою присутність у соціальних мережах (Facebook, Twitter); деякі з постів ЕПЛ отримали до **6200 репостів.** Кожного тижня веб-сторінку відвідують до **3000 осіб**.

Необхідно наголосити на успіхах ЕПЛ у встановленні та підтримці партнерства з національними та міжнародними НУО та органами влади. Як член ініціативи Реанімаційного Пакету Реформ, ЕПЛ взяла участь у декількох адвокаційних кампаніях, спрямованих на підвищення прозорості діяльності та підзвітності уряду і просування антикорупційних дій. Восени 2016 року ЕПЛ приєдналася до двох робочих груп, що працюють над питаннями поводження з відходами і еко-продуктами в Європейському Екологічному бюро ("ЄЕВ"). “ЄЕБ" є найбільшою європейською мережею екологічних НУО. ЕПЛ стала членом робочих груп ЄЕБ, що працюють над розробкою нової Національної стратегії поводження з відходами (підгрупа 1 з питань електричних та електронних побутових відходів, підгрупа 2 з питань муніципальних відходів і підгрупа 3 з питань відходів сільського господарства). Ці робочі групи працюють над вирішенням питань децентралізації у сфері захисту навколишнього середовища, управління природоохоронними територіями, захисту природоохоронних територій від негативного впливу військових дій, управління національним парком “Гуцульщина” і реформування Державної екологічної інспекції. Важливо, що ЕПЛ стала членом антикорупційного комітету Кабінету Міністрів України. Членство в комітеті сприяє просуванню антикорупційних ініціатив ЕПЛ, включаючи ініціативу прозорої діяльності уряду шляхом створення електронної системи, що надає доступ громадськості до екологічної інформації.

Стратегічні судові справи

Стратегічні судові справи залишаються одними з ключових правових інструментів досягнення системних змін. Встановлюючи важливі прецеденти у судовій практиці, впроваджуючи зміни до регуляторної бази і практики, підвищуючи обізнаність громадськості про соціально важливі екологічні питання, стратегічні судові справи є рушійною силою для здійснення місії ЕПЛ – встановлення верховенства права для захисту довкілля.

У 2016 році ЕПЛ вела **30 судових справ** і виграла **6 справ.**

Сприяння доступу до інформації

Незважаючи на досить прогресивну українську законодавчу базу щодо доступу громадськості до інформації, на практиці доступ до екологічної інформації часто є ускладнений і потребує покращення .

24 лютого 2016 року Львівський окружний адміністративний суд ухвалив рішення у справі ЕПЛ проти Миколаївського обласного управління водних ресурсів. Суд визнав протиправною відмову Управління надати ЕПЛ інформацію, що міститься в звіті про використання води за формою 2-тп (водгосп). Це рішення суду було важливим для підтвердження відповідальності уряду щодо відкритості та прозорості. Забезпечення доступу до такої інформації є надзвичайно важливим, оскільки інформація, що приховується, може означати шкоду для здоров’я або навіть життя людей.

Звіти щодо використання водних ресурсів подаються респондентами (підприємствами/компаніями), які здійснюють водозабір з природних водойм або скидають воду в природні водойми. У таких звітах вказується обсяг забруднених водних ресурсів, які скидаються у водойми неочищеними або недостатнього очищеними. Інформація, що міститься у таких звітах, свідчить про те, чи (та у якій концентрації) шкідливі речовини присутні

у воді і, таким чином, чи можуть вони потрапляти до приватних криниць та джерел питної води, що може негативно вплинути на здоров'я людей.

У 2014 році Миколаївське комунальне підприємство "Миколаївводоканал" відмовилося надати ЕПЛ доступ до форм 2-тп з підстав, що ця інформація є "конфіденційною" статистичною інформацією.

У суді ЕПЛ довела свою позицію, що ця інформація стосується довкілля і, таким чином, не може класифікуватися як конфіденційна інформація і приховуватись від громадськості. Також протягом судових слухань Держводагентство України, яке було залучене у справі в якості третьої особи на стороні відповідача, повністю визнало обґрунтування позовних вимог і прийняло позицію ЕПЛ. Це перший раз за всю історію судових справ, які веде ЕПЛ, коли державні органи визнають свої помилки. ЕПЛ сподівається, що у майбутньому це судове рішення припинить практику обмеження громадськості доступу до інформації про якість води, яка, згідно законодавству, має бути доступною для громадян. Окрім того, оприлюднення такої інформації допоможе забезпечити громадськості доступ до інформації про якість води і, в свою чергу, допоможе запобігти можливому негативному впливу забруднення водних ресурсів.

Покращення доступу до інформації, якою володіє Міністерство екології та природніх ресурсів України

ЕПЛ працювала над забезпеченням публікації висновків оцінки впливу на довкілля ("ОВД"), які підготувало Міністерство екології та природніх ресурсів України. Після звернення ЕПЛ до омбудсмена, уповноважений представник Верховної Ради України з прав людини видав протокол щодо адміністративних порушень, які здійснив директор управління екологічної безпеки та поводження з відходами вищезазначеної установи. Директор вищезгаданого управління не надав відповідь на інформаційний запит ЕПЛ про доступ до документів, які містили висновки про оцінку впливу на довкілля. Під тиском ЕПЛ висновки про ОВД було опубліковано онлайн за посиланням http://www.menr.gov.ua/expertyza/vysnovky .

Інші справи про доступ до інформації були спрямовані на відкриття доступу до угод про розподіл продукції, проектної документації щодо побудови тваринницьких ферм та іншої важливої екологічної інформації.

Охорона природоохоронних територій

Ця гра слів свідчить про потребу *справжнього* захисту українських природоохоронних територій, які, на перший погляд, захищаються законодавством, але насправді такого захисту не існує через брак нагляду і дотримання законів.

Національний природний парк "Гуцульщина" звернувся до ЕПЛ за допомогою, оскільки на нього подала позов Державна фінансова інспекція за начебто незаконне фінансування служби охорони парку. Парк був зобов'язаний сплатити сотні тисяч гривень, оскільки він не має сертифікату власності на землю. Однак, юристи НПП довели, що документ про розподіл земель для національного природного парку і наказ Президента про створення парку є достатньою базою для законного використання земель парком. ЕПЛ надала юридичну допомогу юристу і адміністрації парку, і суд виніс рішення на користь парку. Рішення суду стало важливим прецедентом, оскільки воно допомогло іншим природоохоронним територіям вирішити подібну проблему з Державною фінансовою інспекцією. Подібна ситуація трапилася у **Верховинському національному природному парку**, де ЕПЛ також допомогла парку виграти справу, використавши подібну правову модель.

Національний природний парк "Тузловські лимани"

Національний парк потребує правового захисту через низку питань, пов'язаних із спробами захопити землі парку, браконьєрство тощо. Оскільки парк має великі природні ресурси, роль директора в управлінні цими ресурсами є дуже важливою. Таким чином, ЕПЛ працювала над вирішенням проблеми з процедурою призначення директорів національних природних парків. Від імені місцевої Татарбунарської неурядової організації "Відродження" ЕПЛ подала позов, вимагаючи розробки постанови про конкурс для менеджерів природоохоронних територій.

.

Голосіївський національний природний парк розташований неподалік від Києва і має унікальну флору та фауну. Урочище «Бичок» належить до національного парку і є особливо цінною територією адже в ньому ростуть зрілі дубові ліси. Як дослідила ЕПЛ, частину земель урочища «Бичок» (2,6 гектар) Київська міська рада надала в оренду ТзОВ “Авеста Буд” під проект забудови. Будівельні роботи було розпочато, але пізніше призупинено через активні протести громадськості. ЕПЛ подала позов про оскарження цього рішення як додатковий засіб на підтримку активних протестів місцевих мешканців та екологів.

Природний заказник “Тарутинський степ”

ЕПЛ відреагувала судовим позовом на той факт, що військові розорали цінний Тарутинський степ без будь-якого дозволу адміністрації заказника. ЕПЛ вимагає, щоби компанія, яка насправді розорала землі заказника, понесла юридичну відповідальність і відновила степ до його початкового стану.

Таким чином, стратегічні судові справи допомагали нам отримувати інформацію про навколишнє середовище, і, що найважливіше, вчили представників бізнесу та влади, що інформація про довкілля має бути відкритою і не обмеженою у доступі. Це допомогло нам захистити природоохоронні території, і таким чином зберегти цінне біорозмаїття. Також це допомогло нам отримати досвід успішної боротьби та встановити ефективну та довготривалу співпрацю з різними зацікавленими сторонами, які отримали віру у перемогу добра.

Розробка нової екологічної політики

Впровадження теорії “повного циклу політики” на практиці

Впровадження **повного циклу аналізу політики** є саме тим, що відрізняє підхід ЕПЛ від старої школи розробки політики.

Розробивши модель ***нової системи екологічного врядування в Україні***, ЕПЛ розпочала процес адвокації цієї моделі, оскільки саме цього зараз потребує українське суспільство.

25 лютого 2016 року на церемонії відкриття аналітичного центру "Колегіум Анни Ярославни" ЕПЛ представила концепцію реформування системи екологічного врядування в Україні. Це була визначна подія, оскільки ЕПЛ представила абсолютно новий інтелектуальний продукт - **порядок денний дій**. В даний час, коли український уряд звинувачують у повільному темпі реформ, а фактичні зусилля є дуже спорадичними та несистемними, розробка повномасштабних моделей реформ у конкретних галузях має першочергове значення для руху українського суспільства до справжніх змін.

25 травня 2016 року ЕПЛ провела консультації з зацікавленими сторонами щодо розробки нової системи управління у сфері охорони навколишнього середовища та раціонального використання природних ресурсів. Вислуховування та врахування позицій різних зацікавлених сторін є важливим компонентом повного циклу аналізу політики, який забезпечує повноту та актуальність результатів аналізу. Метою дискусії було визначити позиції зацікавлених сторін щодо нової політики екологічного врядування в Україні з метою запобігання соціальній напрузі, що могла виникнути через такі зміни. Нова система екологічного врядування була розроблена на основі аналізу систем екологічного врядування в Швеції, Франції, Канаді, Польщі та Австралії.

Модель нової системи екологічного врядування було представлено в аналітичному документі: “Україна майбутнього: нова політика у сфері охорони довкілля та сталого використання природних ресурсів”.

У 2016 році ЕПЛ подала свої пропозиції до концепції **реформування Державної екологічної інспекції України**. До ЕПЛ, як до експертної організації у цій сфері, звернулися представники Офісу Регіональної програми Міжнародної програми сприяння навчанню методам розслідування злочинів (ICITAP) Департаменту юстиції США з пропозицією взяти участь в обговоренні пропозиції Міністерства екології щодо реформування Державної екологічної інспекції України. ЕПЛ взяла участь у зустрічі, а Департамент юстиції США звернувся до ЕПЛ за консультативною допомогою в процесі розробки концепції реформування, а також звертався до теоретичної бази та аналітичних документів ЕПЛ.

ЕПЛ провела глибокий аналіз проблем у лісовому секторі України і почала розробку Зеленої та Білої книги з питань **реформування лісового сектору.** Консультації із зацікавленими сторонами було проведено у формі круглих столів, зустрічей і тренінгів для місцевих спільнот та органів влади.

21 жовтня у Львові було проведено круглий стіл під назвою “Стале управління лісами як шлях подолання корупції”. Круглий стіл відвідала низка зацікавлених сторін, включаючи, керівників Управління навколишнім середовищем і природних ресурсів України Львівської обласної державної адміністрації, Львівського обласного управління лісового та мисливського господарства, Державної екологічної інспекції у Львівській області, державного підприємства "Галсільліс", представників прокуратури у Львівській області, представників Державного спеціалізованого лісозахисного підприємства "Львівлісозахист", науковців Інституту Екології Карпат, Національного лісотехнічного університету України, представників неурядових організацій. Учасники круглого столу наголосили на важливості екологічних аспектів лісівництва, включаючи перехід до природного управління лісами, припинення постійної санітарної вирубки. Учасники наголосили на потребі у співпраці між громадою, науковцями, лісниками, представниками органів влади з метою припинення порушення діяльності у секторі лісового господарства та сприяння охорони лісів. Результати круглого столу було використано для розробки пропозицій щодо регуляторних змін і написання Зеленої і Білої книги про збереження лісів.

11 листопада 2016 року круглий стіл на цю ж тему було проведено у Києві для обговорення проблем лісового сектору із зацікавленими сторонами з Центральної України. .

Також у грудні 2016 року ЕПЛ надала коментарі до комплексної екологічної програми м. Львова на 2017-2022 роки. Коментарі та пропозиції ЕПЛ було враховано.

У 2016 році ЕПЛ працювала над такими аналітичними документами:

1. Україна майбутнього: нова політика у сфері охорони довкілля та сталого використання природних ресурсів. Аналітичний документ.
2. Зелена книга "Проблеми правової відповідальності за екологічні злочини: причини та шляхи вирішення" Зелена книга "Нова політика нагляду у сфері захисту навколишнього середовища"
3. Зелена книга "Проблеми контролю за станом навколишнього середовища: причини та шляхи вирішення "
4. Біла книга "Нагляд у сфері захисту навколишнього середовища"
5. Біла книга "Створення моделі ефективного контролю за станом довкілля"
6. Зелена книга щодо управління лісовим господарством України.
7. Біла книга щодо управління лісовим господарством України.

Дієве екологічне законодавство

Для ЕПЛ 2016 рік пройшов під егідою двох надзвичайно важливих законопроектів – про **оцінку впливу на довкілля *(ОВД) та стратегічну екологічну оцінку (СЕО).*** ЕПЛ, як співавтор, продовжувала активну адвокацію законопроектів.

Впровадження в Україні інституту оцінки впливу на довкілля, який існує в Європі, обговорювалося вже більше десяти років. Це питання стало актуальним для України внаслідок міжнародних зобов'язань в рамках Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в прийнятті рішень і доступ до правосуддя з питань, що стосуються навколишнього середовища (Оргуська конвенція) і Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище в транскордонному контексті (Конвенція Еспо), Протоколу щодо приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства та Угоди про асоціацію Україна-ЄС.

Проект закону ЕПЛ відповідає найкращим європейським традиціям цього правового інституту і забезпечує довгоочікуване застосування в Україні Оргуської конвенцій та Конвенції Еспо, а також Директиви Європейського Парламенту і Європейської Ради про оцінку впливу певних державних і приватних проектів на довкілля. Важливо наголосити на детальних і чітких положеннях проекту закону про участь громадськості у процесі оцінки впливу. Документ передбачає процедури вчасного, належного та ефективного повідомлення громадськості про оцінку впливу на довкілля; забезпечення вільного доступу громадськості до усієї інформації щодо запланованої діяльності; процедури громадських обговорень; ведення Єдиного реєстру оцінки впливу на довкілля, який має бути доступний в мережі Інтернет.

У лютому 2016 року Комітет з питань екологічної політики Парламенту України надав позитивні висновки про законопроект про ОВД.
Після невдалого голосування 19 травня 2016 року організація багато працювала із зацікавленими сторонами над роз'ясненням своїх позицій, визначенням питань, що викликають занепокоєння і остаточної підготовки законопроектів для повного врахування інтересів зацікавлених сторін.

12 липня 2016 року закони про ОВД та СЕО були прийняті у першому читанні.

4 жовтня 2016 року Парламент України проголосував за основні екологічні закони – закони про ОВД та СЕО та закон про інтегроване управління водними ресурсами, які впродовж декількох років були на порядку денному інтеграції України до Європи, якщо йдеться про захист навколишнього середовища. Прийняття цих законів схвально сприйняли українські та європейські експерти та громадянське суспільство, оскільки це перші екологічні закони, які були розроблені з метою повного впровадження положень відповідних директив ЄС.

Однак, 31 жовтня 2016 року Президент України наклав вето на закони про ОВД та СЕО, виступивши з розмитими та необґрунтованими пропозиціями до законів. Загалом, сформульовані Президентом коментарі свідчать про той факт, що процедури і суть ОВД не були сприйняті правильно, особливо в контексті відповідних процедур ЄС. Також вето було накладено з порушенням часових рамок, які визначено у Конституції України. Закон передбачає 15-денний період, впродовж якого Президент може виступити із значущими та конкретними пропозиціями. Той факт, що пропозиції мали вийти 28 жовтня, але фактично були опубліковані 31 жовтня, з нашого погляду, є ще одним порушенням.

ЕПЛ організувала безпрецедентну кампанію з адвокації цих особливо важливих для України законів як на національному, так і на міжнародному рівнях з метою сприяння їхнього прийняття в Україні. ЕПЛ продовжує цю кампанію і докладає багато зусиль для досягнення конкретних результатів.

ЕПЛ була залучена до процесу коментування і адвокації законопроекту щодо інтегрованих підходів управління водними ресурсами, який вводить в українське законодавство **принципи Водної Рамкової Директиви**. 4 жовтня проект було прийнято як закон 1641-VIII. Для подальшого впровадження положень закону ЕПЛ розробила типове положення для басейнової ради.

За звітний період юристи ЕПЛ проаналізували та надали коментарі до 22 законів та законопроектів, включаючи наступні:

- “Про внесення змін до законів України, що регулюють процедури отримання дозволів”

- “Про адміністративні послуги”;
- Про дозвільну систему в сфері економічної діяльності”
- “Про судовий збір”
- “Про відходи”
- “Про внесення змін до законів, що регулюють процедури використання територій, забруднених внаслідок Чорнобильської катастрофи”.
- Законодавство про землю
- Проект закону про упаковку та відходи упаковки
- “Про внесення змін до законів України про забезпечення доступу до правосуддя з питань, що стосуються навколишнього середовища”
- Проект закону про дерегуляцію

Адвокація захисту довкілля і екологічних прав

ЕПЛ багато працює над питанням посилення спроможності громад і окремих громадян, надаючи консультації з різних екологічних питань. Такі консультації – це інструмент підвищення потенціалу громад і загального зміцнення українського громадянського суспільства.

Опитування, яке ЕПЛ провела серед своїх клієнтів, показує, що 50,5 % клієнтів регулярно звертаються до ЕПЛ за консультаціями.

Рівень задоволення клієнтів послугами відображено у таблиці нижче.

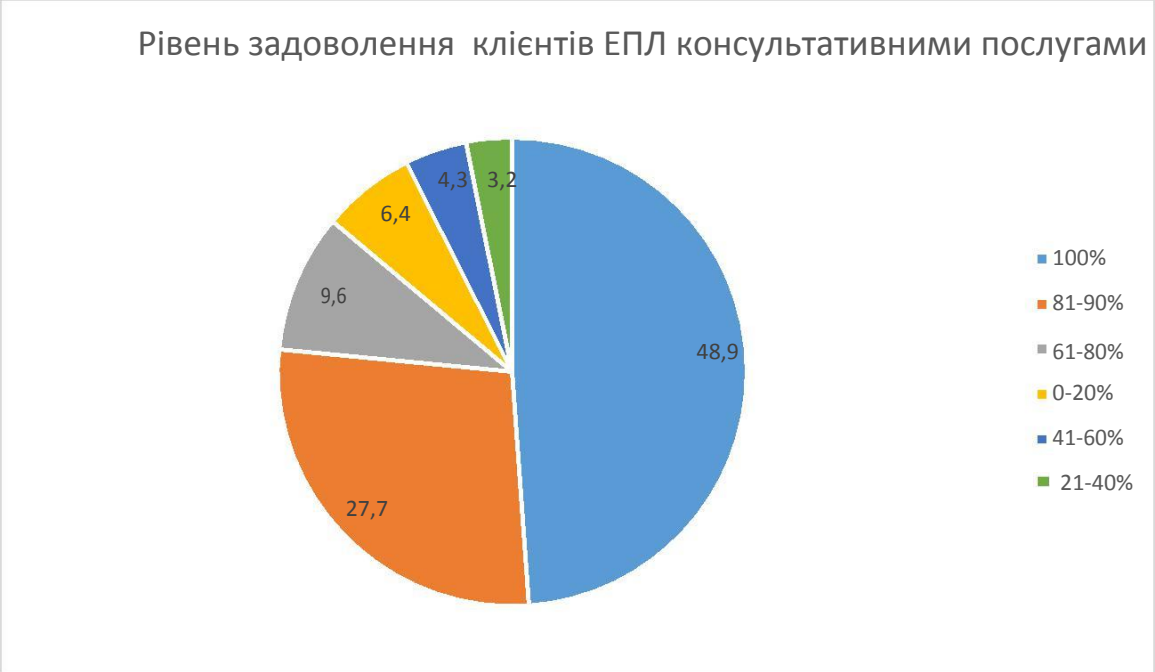

Консультативна допомога громадянському суспільству

Посилення спроможності місцевих громад і окремих осіб щодо захисту їхніх екологічних прав є надзвичайно важливим для мобілізації людей для захисту їхніх прав і для загального підсилення українського громадянського суспільства.

ЕПЛ надавала консультативну допомогу НУО, громадянам і органам влади з наступних питань:

- захист екологічних освітніх центрів для дітей;
- бездіяльність місцевих органів влади щодо фінансування робіт з поглиблення русла ріки в Одеській області;
- правові норми озеленення у містах;

- правові норми видобутку бурштину;
- реєстрація нових НУО;
- трудове законодавство щодо працівників екологічних освітніх центрів;
- захист екологічних активістів;
- забруднення ґрунтів неочищеними стічними водами у Жовківському районі;
- процедура отримання права власності на тварин;
- процедури вилучення тварин від жебраків;
- розподіл земельних ділянок для водних резервів;
- забруднення джерел питної води неочищеними стічними водами;
- інспекція законності вирубки дерев у великих та малих містах;
- утилізація сушняка;
- руйнування Качиного озера у Києві;
- забруднення повітря в Оболонському районі м. Києва;
- незаконне спорудження сміттєзвалища біля Дністровського водосховища;
- вилив гудронів на Грибовицькому сміттєзвалищі;
- сортування небезпечних відходів (батарейки, люмінесцентні лампи).

Загалом, за звітний період працівники ЕПЛ надали **205 консультацій** під час особистих зустрічей та в електронній формі. Також, ЕПЛ збільшила обсяг письмових консультацій на веб-сторінці з метою часової оптимізації процесу консультацій.

Окрім того, ЕПЛ створила веб-сторінки для 4 організацій: ЕкоПраво-Київ, Відродження, Інституту Еконології, Луганської правозахисної групи.

Ми розглядаємо нашу роботу з широкими масами як велику перевагу і можливість дізнатися про існуючі проблеми з перших вуст. Нас надихають позитивні відгуки від наших клієнтів, добробут яких є нашим пріоритетом.

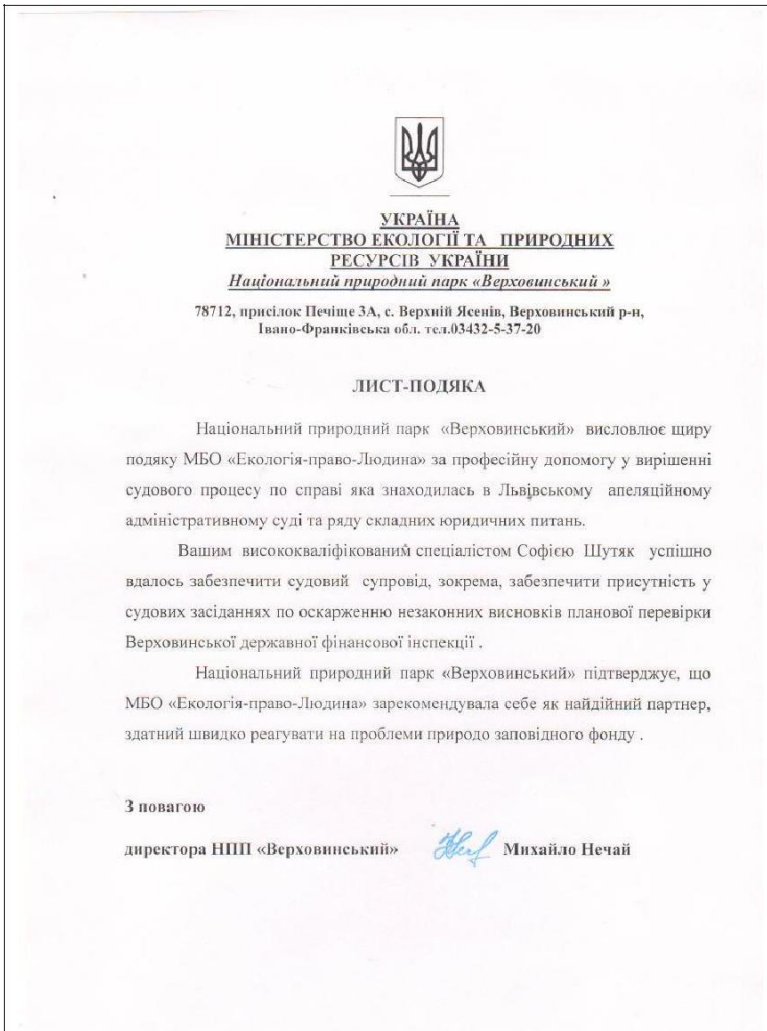

УКРАЇНА
МІНІСТЕРСТВО ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
Національний природний парк «Верховинський »

78712, присілок Печіще 3А, с. Верхній Ясенів, Верховинський р-н,
Івано-Франківська обл. тел.03432-5-37-20

ЛИСТ-ПОДЯКА

Національний природний парк «Верховинський» висловлює щиру подяку МБО «Екологія-право-Людина» за професійну допомогу у вирішенні судового процесу по справі яка знаходилась в Львівському апеляційному адміністративному суді та ряду складних юридичних питань.

Вашим висококваліфікованим спеціалістом Софією Шутяк успішно вдалось забезпечити судовий супровід, зокрема, забезпечити присутність у судових засіданнях по оскарженню незаконних висновків планової перевірки Верховинської державної фінансової інспекції .

Національний природний парк «Верховинський» підтверджує, що МБО «Екологія-право-Людина» зарекомендувала себе як найдійний партнер, здатний швидко реагувати на проблеми природо заповідного фонду .

З повагою

директора НПП «Верховинський» Михайло Нечай

Члени територіальних громад сіл Сівка-Войнилівська, Мошківці Калуського району Івано-Франківської області дякують Вам, керівнику юридичного відділу, адвокату, магістру права Ноттінгемського університету п. Ользі Мелень-Забрамній, Вашому колективу в цілому за надання нашим громадам правової та екологічної допомоги в розв'язанні спорів з ТзОВ «Даноша», які виникли через господарську діяльність цього ТзОВ із стопроцентним капіталом датської групи «Axzon».

Проблеми стосуються нарушення прав та свобод членів територіальних громад, забруднення питної води, рік Дністер, Сівка, землі (ріллі), повітря, нашого довкілля, зникнення води в криницях.

Щиро бажаємо всьому Вашому колективу успіхів, наснаги в боротьбі:

- за потужну самостійну, українську економіку;

- за відродження села, захисту прав та свобод українців, захисту довкілля;

- з корупцією.

Не за горами велике християнське свято –

«Воскресіння Господнє».

Бажаємо Вам смачної паски, всіх Божих Ласк і Дарів, Божої Любові і всіх гараздів у Ваших родинах, у Вашому колективі! Всього, всього, всього найкращого! Дякуємо! Дякуємо! Дякуємо!

Прийнято на загальних зборах

територіальних громад сіл Сівка-Войнилівська,

Мошківці Калуського району Івано-Франківської

області.

17 квітня 2016 року.

Голова зборів Антонів М.В.

Секретар зборів Марунчак Г.С.

Кампанії з адвокації

Порятунок річки Дністер

Наприкінці 2015 року ЕПЛ дізналася про плани побудови 6 гідроелектростанцій на річці Дністер, що може серйозно зашкодити усій екосистемі басейну ріки. Важливо зазначити, що на ділянці, відведеній під будівництво, розташовано три національні природні парки, отже промисловий розвиток матиме серйозний вплив на біорозмаїття регіону. ЕПЛ розпочала інтенсивну інформаційну кампанію, щоб зупинити ці плани. Як наслідок, наприкінці грудня 2015 року Івано-Франківська обласна рада заборонила будівництво гідроелектростанцій в області; таке ж рішення було прийнято Тернопільською обласною радою у березні 2016 року.

Допомога природоохоронним територіям

У січні 2016 року екологи ЕПЛ здійснили навчальну поїздку до **Острівського заказника**, де, як вони зрозуміли, місцевому населенню заборонено доступ до озер, а в дійсності там незаконно облаштовано рекреаційну зону. Юристи ЕПЛ надіслали необхідні запити, проаналізували документи та подали скарги. Справа набула широкого розголосу завдяки журналістському розслідуванню і широкому висвітленню в ЗМІ, включаючи прес-конференції. Внаслідок цієї компанії з адвокації було відновлено вільний доступ до озер. Разом з цим було активізовано роботу щодо створення **Національного природного парку «Нобельський»**: було створено групу місцевих активістів, питання піднімалося на зборах Рівненської обласної ради, два відділи з управління лісовим господарством вже надали свою згоду на створення національного парку.

ЕПЛ працювала над процесом створення Дніпровсько-Деснянського національного природного парку, зокрема експерти ЕПЛ готували матеріали для карт, писали необхідні листи, забезпечували консультативну допомогу Чернігівській обласній адміністрації.

Також через військові дії та потребу покращити навчання збройних сил, багато об’єктів природоохоронних територій зазнали шкідливого впливу. Наприклад, **Національний природний парк “Олешківські піски”** постраждав від військових навчань через незаконну

вирубку дерев та пошкодження ґрунтів. З приводу цього ЕПЛ звернулася до Генеральної Прокуратури України із запитом щодо відкриття судового провадження і проведення обрахунку завданої шкоди території природоохоронного фонду через механічні руйнування, забруднення ґрунтів продуктами вибухових речовин і незаконне використання земель. ЕПЛ організувала широку інформаційну кампанію, провела переговори з представниками Міністерства оборони України і змогла зупинити військові навчання у національному природному парку.

ЕПЛ дізналася, що група невідомих осіб, які називають себе "Екскурсійні тури по Карпатах на автомобілях та мотоциклах", планували у період з 20 по 25 серпня 2016 року провести масштабну гонку на мотоциклах на території Карпатського біосферного заповідника. ЕПЛ поінформувала адміністрацію Карпатського біосферного заповідника про ці плани, що призвело до посилення захисту заповідника, організувала медіа-кампанію і, таким чином, змогла запобігти проведенню цієї варварської гонки.

Окрім того, ЕПЛ підготувала і подала на розгляд Львівської обласної ради експертні висновки щодо важливості створення **заказника "Білогорська долина"** на околицях Львова, що також є спробою запобігти зберіганню твердих побутових відходів на цій цінній природній території. ЕПЛ також включила пропозицію про створення заказника "Білогорська долина" у Комплексну екологічну програму м. Львова на 2017-2022 роки. Завдяки цьому Львівська міська рада прийняла постанову #1346 від 26.12.2016, яка забороняє проведення у Білогорщі будь-якої діяльності, пов'язаної із зберіганням і обробкою відходів, і зобов'язує Департамент екології Львівської міської ради забезпечити створення заказника "Білогорська долина", передбачивши відповідне фінансування у міському бюджеті на 2017 рік. Мешканці Білогорського району подали положення щодо створення заказника до Міністерства екології України, і Міністерство ухвалило ці положення.

Семінар щодо збереження природно-заповідного фонду Полісся

14-15 червня 2016 року у селі Любешів працівники Національного природного парку "Прип'ять-Стохід" разом з організацією "Екологія-Право-Людина" і НУО "Світ навколо нас" провели регіональний семінар "Обмін досвідом між установами природно-заповідного фонду Західне Полісся". Семінар відвідали представники 7 установ природно-заповідного фонду України, персонал Прип'ятського національного природного парку (Білорусь) і представники Фонду дикої природи (WWF) в Україні. Учасники семінару обговорили важливі питання діяльності установ природно-заповідного фонду, проаналізували найкращий досвід у сфері рекреації, екологічної освіти, взаємодії з громадськістю і місцевим населенням. Результати роботи семінару було відображено у пропозиціях щодо покращення законодавчої бази і у матеріалах тренінгу.

Також учасники семінару оголосили, що важливо розвивати співпрацю між установами природно-заповідного фонду Полісся шляхом проведення спільних досліджень, освітньої і рекреаційної діяльності з метою збереження природних систем Полісся і покращення ефективності природоохоронних територій.

Грибовицьке сміттєзвалище

Впродовж багатьох років ЕПЛ працювала над тим, щоби стимулювати регіональні та міські органи влади активніше працювати над вирішенням проблеми Грибовицького сміттєзвалища. У травні 2016 року трагедія на сміттєзвалищі забрала життя чотирьох людей, але навіть після цього органи влади дуже повільно шукали вирішення проблеми з відходами у м. Львові. Таким чином, ЕПЛ намагалася підштовхнути відповідальні органи влади, органи місцевого самоуправління до переходу від обіцянок до реальних дій. ЕПЛ першою залучила до відкритого діалогу усіх зацікавлених сторін, організувавши прес-конференцію, випускаючи регулярні інформаційні вісники, організуючи зустрічі постраждалих громад з місцевими органами влади.

Трагедія на Грибовицькому сміттєзвалищі розкрила глибину проблеми з утилізацією відходів у Львові і Україні загалом. Головною причиною проблеми є брак стратегічного бачення

поводження з відходами на національному та обласному рівнях. Протягом років ЕПЛ закликала обласні та національні органи влади до системного мислення щодо запровадження ефективної європейської системи управління відходами в Україні. Після трагедії у Грибовичах ЕПЛ працювала з обласними і муніципальними органами влади, надаючи консультації та сприяючи прийняттю системних рішень. Під тиском ЕПЛ Львівська міська рада повторно подала до Міністерства регіонального розвитку Комплексний проект вирішення проблеми з твердими побутовими відходами у Львові. Перший варіант було подано у лютому 2016 року, а у другому варіанті, який було подано 21 червня 2016 року, акцент було зроблено на вирішенні проблем Грибовицького сміттєзвалища.

ЕПЛ підготувала декілька програмних заяв та планів дій для Львівської ОДА і Львівської міської ради щодо шляхів вирішення катастрофічної ситуації зі сміттям у Львівській області. Важливо, що ЕПЛ було включено до Комісії Львівської обласної держадміністрації, робота якої полягала у відборі інвестора для будівництва сміттєспалювального заводу у Львівській області і виконання комплексних заходів із забезпечення ефективного управління відходами у Львівській області. ЕПЛ коментувала тендерну документацію для відбору інвестора і більшість коментарів ЕПЛ було враховано. На даний час ЕПЛ регулярно працює у Комісії при ОДА, яка відповідає за закупівельні процедури для розробників нової системи управління відходами у Львівські області.

Іншим прикладом успішної діяльності ЕПЛ у сфері адвокації є запобігання незаконному встановленню установки пресування та зберігання сміття на вулиці Шевченка у Львові. У листопаді 2016 року Львівська міська рада оголосила тендер на встановлення установки з брикетування та зберігання сміття у місті, хоча діюче законодавство забороняє будь-яке зберігання сміття ближче, ніж 1 км від кордону міста. Через два тижня після дієвої інформаційно-адвокаційної кампанії ЕПЛ Львівська міська рада відмінила тендер.

Завдяки адвокаційній діяльності ЕПЛ організація змогла досягнути декілька практичних результатів щодо захисту екологічних прав громадян. Одним з прикладів є втручання ЕПЛ у процес прийняття рішення Надвірнянською міською радою про спорудження сміттєзвалища у селищі Назавизів. Після серії експертних висновків та публічних заяв ЕПЛ, Назавизівська сільська рада прийняла рішення про заборону створення сміттєзвалища у селі.

До питання сталого розвитку тваринництва

Шкідливий вплив свиноферм на екологію та здоров’я людей став серйозною проблемою у всій країні. ЕПЛ отримувала численні запити про надання юридичної допомоги громадам з Полтавської, Тернопільської, Львівської, Івано-Франківської, Житомирської області. Фермери порушують екологічні норми і будують ферми надто близько до житлових районів, не встановлюють очисні споруди і відходи забруднюють сільськогосподарські поля. Люди страждають через забруднення питної води, нестерпний сморід і проблеми із здоров’ям (астма, алергія тощо), які виникають внаслідок забруднення.

Іншим спільнотам, що постраждали, ЕПЛ надає правові консультації, зокрема йдеться про декілька місцевих громад у Івано-Франківській області, які страждають від шкідливого впливу на довкілля свиноферм, побудованих данською компанією “Даноша”. Оскільки спорудження ферм відбувалося завдяки фінансуванню Світового Банку, він ініціював процес медіації між місцевими громадами та компанією «Даноша», а ЕПЛ допомагала місцевим громадам під час

цього процесу. Головною вимогою місцевих громад було прокладання водопроводу, оскільки вони не можуть використовувати воду зі своїх криниць через забруднення води відходами зі свиноферм. Також, через те, що ферми розташовані у місцевості, забрудненій гексахлорбензолом, ЕПЛ вивчала кумулятивний вплив на довкілля двох факторів: свиноферм і гексахлорбензолу. ЕПЛ направила місцевим органам влади численні скарги із вимогами забезпечити місцевих жителів чистою питною водою. ЕПЛ надрукувала і розповсюдила листівки з інформацією про загрози довкіллю і здоров'ю людей, які можуть спричинити свиноферми. Таким чином, інші спільноти, що проживають у сусідніх місцевостях, було поінформовано про небезпеку, з якою вони можуть стикнутися, якщо інвестори вирішать побудувати ще більше свиноферм у їхніх селах.

Наприкінці 2016 року ЕПЛ провела **міжнародний форум "Розвиток тваринництва в Україні: тернистий шлях до екологічної відповідальності"** спрямований на розробку конкретних рекомендацій і забезпечення інструментарію для впровадження реальних змін для розвитку екологічно-відповідального тваринництва в Україні. Дорожня карта, яку було розроблено в результаті конференції, надає рекомендації змін, які необхідно зробити.

Захист дельфінів

У м. Трускавець Львівської області дельфінів тримають у воді, яка для них не підходить. ЕПЛ проаналізувала умови утримання дельфінів у дельфінарії Трускавця, працювала над застосуванням покарання, яке було накладено Львівською екологічною інспекцією. Юристи також аналізували правові норми ідентифікації та реєстрації дельфінів, правила утримання дельфінів. Результати аналізу було передано Міністерству екології, а законотворчі ініціативи мають бути відображені у поправках до законодавства стосовно дельфінів.

Захист тварин від жорстокого поводження

В межах цієї теми ЕПЛ проводила різноманітну роботу. Організація розпочала співпрацю з юристами організації Animal Justice Ukraine, працюючи на проектом закону "До питання поправок до деяких законодавчих актів (щодо захисту тварин від жорстокого поводження)", і шукаючи рішення проблем у сфері захисту тварин.

Захист лісів

ЕПЛ активно співпрацювала з Генеральною Прокуратурою України ("ГПУ") з питань припинення вирубки лісів в Україні. У цій сфері було досягнуто значних успіхів, оскільки ГПУ прислухалася до наших аргументів щодо випуску спеціального листа-інструкції до усіх обласних прокуратур, в якому наголошувалося необхідність посилити роботу щодо захисту лісів, яка передбачена законодавством.

Також у співпраці з українськими парламентаріями ЕПЛ змогла застосувати національний закон, який передбачає забезпечення прозорості та відкритості державної документації, що стосується управління лісовими ресурсами. Громадським активістам часто відмовляли у доступі до таких документів. Завдяки адвокаційній кампанії ЕПЛ Державне агентство лісових ресурсів видало офіційного листа, у якому передбачено, що така інформація має надаватися громадськості і має оприлюднюватись на вимогу громадськості.

Ініціатива »Думайдан» в дії

Разом з Українською Гельсінською групою з прав людини ЕПЛ розпочала ініціативу "Думайдан" – це поєднання широкомасштабних досліджень, експертних і громадських дискусій і адвокаційної кампанії. Філософія і мета ініціативи полягає у спрямуванні суспільного розчарування, гніву, протестів у конструктивну дискусію і мотивуванні української громади до активної роботи щодо трансформування України у розвинуту європейську країну, де суспільство активно працює над реформуванням і просуванням демократичного врядування, а не витрачає даремно часу і зусилля на скарги, не досягаючи будь-яких цілей. "Думайдан" означає майдан, який досягає важливих речей для нашої країни. В рамках ініціативи також ведуться пошуки шляхів примирення, компромісу та рішень деяких найнагальніших проблем українського суспільства.

До ініціативи "Думайдан" залучені видатні економісти, екологи, юристи, історики, лінгвісти – експерти, які пропонуватимуть своє бачення демократичної еволюції українського суспільства на основі чітких економічних принципів і фактичних обставин. Загальну тему ініціативи можна підсумувати як "Не критикуй – запропонуй рішення".

Тема ініціативи "Думайдан" у 2016 році – "Збережемо зелені легені України", а учасники ініціативи працювали над збереженням зелених зон у містах та містечках країни.

DOCU
DAYS
UA
DOCU
DAYS
UA

Ухвалення ліцензійних умов поводження з небезпечними відходами

Протягом років ситуація з видачею ліцензій підприємствам, які працюють з небезпечними відходами, не вирішувалась, оскільки нові ліцензії не видавалися через те, що умови ліцензування щодо поводження з небезпечними відходами не були ухвалені Кабінетом Міністрів. Без умов ліцензування жодне нове підприємство не могло отримати ліцензії щодо поводження з небезпечними відходами, що було серйозною перешкодою для цілого процесу переробки небезпечних відходів.

ЕПЛ відправляла велику кількість запитів до Міністерства екології та природних ресурсів України, вимагаючи від них здійснення необхідних кроків, і нарешті 12 липня 2016 року Кабінет Міністрів ухвалив умови ліцензування, що дало можливість розпочати діяльність новим підприємствам, що працюють з небезпечними відходами.

Електронне врядування заради захисту довкілля

ЕПЛ є розробником електронної бази даних екологічної інформації, яка поєднує інформаційні модулі про повітря, воду, відходи і, таким чином, дає можливість оцінити загальну екологічну ситуацію в регіоні, який включено до системи.

Розробка системи є особливо важливою, беручи до уваги той факт, що 3 лютого 2016 року Україна ратифікувала Протокол до Оргуської конвенції про реєстри викидів і перенесення забруднювачів (РВПЗ) і взяла на себе зобов'язання вести реєстри екологічної інформації, які є необхідними для ефективного прийняття рішень з екологічних питань та контролю забруднення довкілля. Після ратифікації протоколу РВПЗ ЕПЛ підписала меморандум про співпрацю з Міністерством екології та природних ресурсів України, обласними управліннями екологічного захисту у Львівській, Закарпатській, Кіровоградській і Івано-Франківські областях щодо поширення системи, розробленої ЕПЛ, на національний рівень.

Електронна база даних ЕПЛ називається "РВПЗ+", у ній накопичується та розповсюджується інформація зі статистичних звітів суб'єктів господарювання про вплив на довкілля та про дозволи, які отримуються від урядових установ шляхом подання інформаційних запитів. ЕПЛ продовжувала розробляти і збільшувати систему, яку можна знати англійською мовою за посиланням http://prtr.org.ua/en/ російською – http://prtr.org.ua/ru/ і українською за посиланням http://prtr.org.ua/.

Важливо зазначити, що разом з Міністерством екології ЕПЛ працює над остаточною концепцією системи і розпочинає спільний запуск окремих модулів системи .

Іншим успіхом у цій сфері є включення пропозицій ЕПЛ щодо запуску електронної системи ЕПЛ з питань екологічної інформації на національному рівні до урядового списку антикорупційних заходів. Постановою #803-р від 05.10.2016 Кабінет Міністрів України ухвалив список антикорупційних заходів, які має виконувати кожне міністерство. Для Міністерства екології та природних ресурсів України заходом номер один у списку є запуск електронної системи екологічної інформації, яку запропонувала ЕПЛ.

Присудження премії «Свинство року»

Наприкінці року ЕПЛ провела публічну церемонію вручення антипремії під назвою “Свинство року” за дії, що були найшкідливішими для довкілля. Цим заходом ми намагалися привернути увагу бізнесу, органів влади та суспільства до важливих екологічних питань і негативних наслідків, до яких призводить ігнорування таких питань.

Збільшення екологічних досліджень

Дослідження ЕПЛ є важливим джерелом даних для судових справ та адвокаційних кампаній.

Сприяючи збільшенню площі природоохоронних територій в Україні, ЕПЛ провела історичний компаративний аналіз змін стану природоохоронних територій у 9 областях України, щоби показати динаміку розвитку сектору, ідентифікувати ключові проблеми та визначити напрямки й методи подальшого розвитку.

Також ЕПЛ працювала над сприянням ратифікації Угоди про асоціацію Україна-ЄС Нідерландами. На запит наших голландських колег екологи ЕПЛ підготували аналіз потенційного впливу Угоди про асоціацію на Європейське біорозмаїття.

Війна і довкілля

Ця тема залишається однією з тем досліджень ЕПЛ. Необхідно зазначити, що ми намагаємося отримати практичні висновки з результатів досліджень. ЕПЛ регулярно оприлюднювала інформацію із порадами для різних груп зацікавлених сторін (цивільне населення, військові) щодо того, як мінімізувати шкідливий вплив військових дій на довкілля та здоров'я людей.

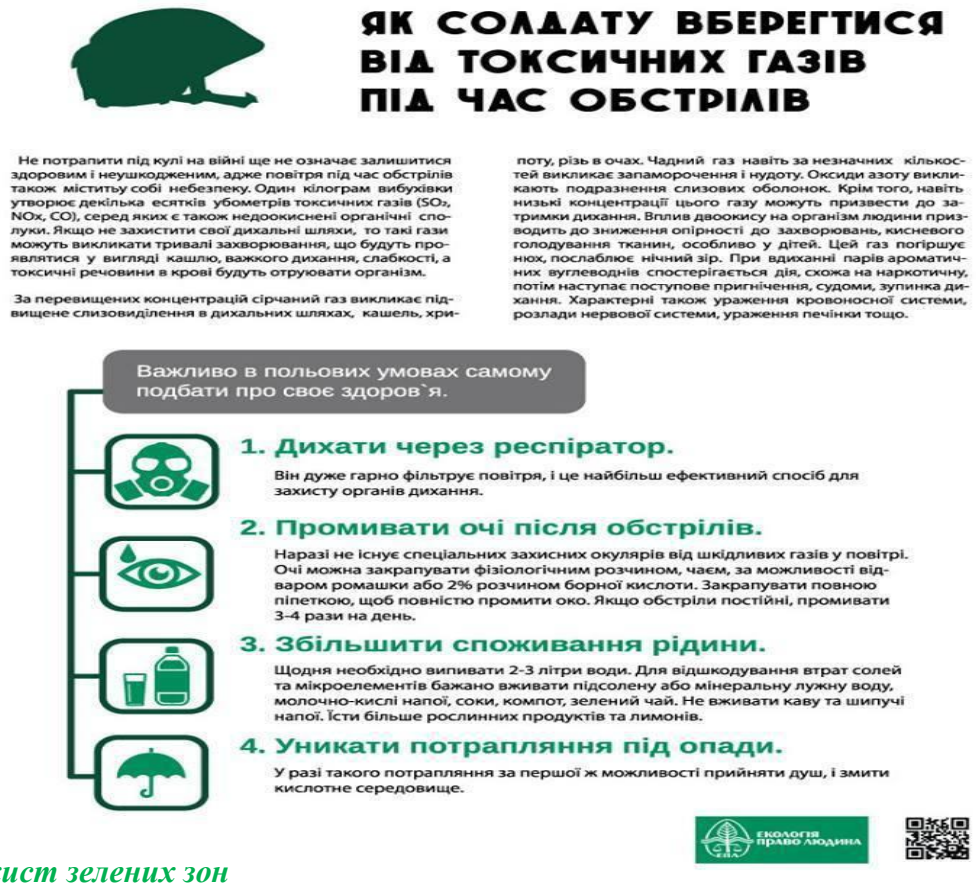

Захист зелених зон

Українські міста поглинула хвиля неконтрольованого знищення зелених зон. Парки та сквери витісняють агресивні проекти забудови, які позбавляють місцевих мешканців рекреаційних зон, свіжого повітря і комфортного життя. Міська адміністрація Києва ігнорує звернення місцевої громади, також існують очевидні труднощі з доступом до інформації і дотриманням екологічного законодавства. Подібні ситуації існують і в інших українських містах. Цей феномен сягнув такого рівня, що практично неможливо згадати кожен окремий випадок. ЕПЛ провела комплексний аналіз, визначивши спільні характеристики і тенденції, і запропонувала невідкладні дії. Результати досліджень було підсумовано у стратегічному документі, який було опубліковано.

Збереження лісів

Зловживання у лісовому господарстві Україні є досить значними. Масштабні вирубки лісів на території лісових господарств, а також на території природного заповідного фонду мають нищівний вплив на навколишнє середовище. Особливо гостро проблема постає у Західній Україні, у Карпатському регіоні, де зосереджено головні лісові ресурси України. Проблема має декілька основних причин, включаючи відсутність належного контролю за кількісним і якісним складом лісів, які вирубуються, непрозорість процедур у деревообробній індустрії, вирубка здорового лісу під приводом "санітарної вирубки". Експерти ЕПЛ провели аналіз планів вирубки лісів у регіонах щодо їхнього впливу на навколишнє середовище. Експерти проекту також аналізувала плани вирубки лісів у природоохоронних зонах.

У липні 2016 року працівники ЕПД здійснили перші поїздки до Карпатського регіону з метою викриття порушень у лісових господарствах. Першим об'єктом було Буркутське лісництво державного підприємства "Верховинське лісове господарство" (Івано-Франківська область, Верховинський район), де ми проаналізували ситуацію з вирубкою лісів і її вплив на гірські екосистеми.

Через три тижні ЕПЛ провела другий рейд в лісництва Західної України з метою інспектування вирубки лісів і її законності. Цього разу ми перевіряли управління лісовим господарством у національному природному парку "Гуцульщина" і державному підприємстві "Кутське лісництво."

На цій території ми зафіксували великий обсяг незаконної вирубки лісів місцевими жителями без офіційного дозволу адміністрації національного парку або лісництва. Результати досліджень стали важливим джерелом інформації для розробки аналітичних документів з управління лісовим сектором в Україні.

Вплив малих гідроелектростанцій на екосистеми

У 2016 році ЕПЛ зосередила зусилля на дослідженні впливу малих гідроелектростанцій на флору, фауну і гідрологічний режим гірських річок і екосистем. ЕПЛ найняла 4-х науковців для проведення спеціальних досліджень, які експерти ЕПЛ використали для розробки стратегічного документу з питань гідроелектростанцій.

Видобуток бурштину

Ретельно проаналізувавши проблему з незаконним видобутком бурштину, ЕПЛ чітко побачила, що подані до Парламенту законопроекти спрямовані на лобіювання інтересів окремих груп і не сприяють вирішенню проблеми. Таким чином, ЕПЛ зосередила зусилля на блокуванні законодавчих ініціатив, які передбачали нові корупційні схеми.

Покращення доступу до правосуддя з метою захисту довкілля

У 2016 році ЕПЛ підготувала остаточний варіант і розпочала курс тренінгів для суддів "Права людини і захист довкілля", який вперше провело Львівське відділення Національної школи суддів. Це перший курс тренінгів з екологічних питань, який було офіційно включено до програми регіональних відділень Національної школи суддів України. На тренінгах для суддів, де відбувалося тестування курсу, судді

висловлювали зацікавлення в екологічних питаннях, а деякі судді, які пройшли тренінг для тренерів, виступили з ініціативою провести додаткові тренінги як тренери курсу.

Багато уваги приділялося аналізу положень Оргуської конвенції, практичним проблемам їх застосування у судах, зокрема для захисту порушених прав на отримання інформації з екологічних питань. Ініціатива отримала широкий розголос, і регіональні відділення Національної школи суддів України (в Одесі, Харкові і Чернівцях) вирішили провести додаткові тренінги для суддів. Експерти ЕПЛ брали участь у цих тренінгах і були вражені тим, наскільки судді зацікавлені питаннями захисту довкілля. Необхідно зазначити, що деякі судді, які брали участь у тренінгах, пізніше слухали справи ЕПЛ, і у їхніх рішеннях було відчутно наскільки курс тренінгів вплинув на їхнє розуміння важливості екологічних питань.

Посібник з судової практики Європейського суду з прав людини

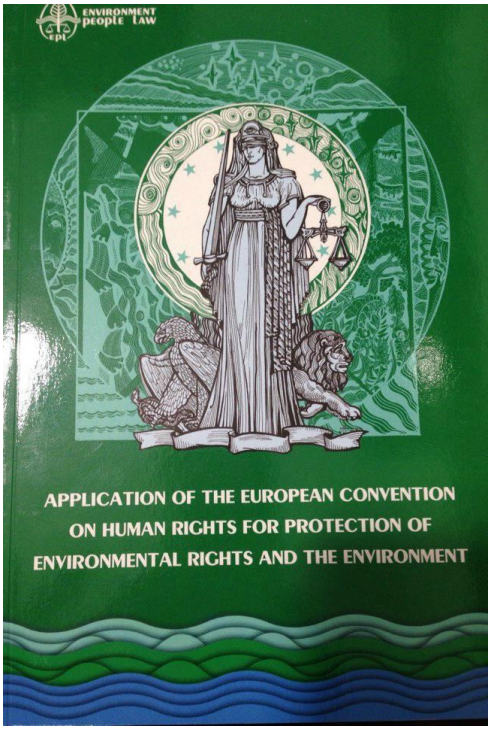

ЕПЛ опублікувала посібник “Застосування Європейської Конвенції з прав людини для захисту екологічних прав і довкілля”. Цей посібник – перше українське видання, що містить аналітичний огляд практики ЄСПЛ у справах, що стосуються довкілля. Автори аналізують судові рішення в рамках окремих статей Конвенції із захисту прав людини та основоположних свобод, зміст яких було розширено ЄСПЛ і було включено ситуації, коли несприятливі екологічні фактори призвели до порушення прав згідно Конвенції, або коли такі права було обмежено заради захисту навколишнього середовища. Посібник складається з двох розділів. Перший розділ присвячено головним принципам діяльності ЄСПЛ і критеріїв звернення до ЄСПЛ в екологічних справах, а також питанням природи і важливості рішень ЄСПЛ для національного законодавства і практики в Україні. У другому розділі безпосередньо представлено аналіз судової практики ЄСПЛ у питаннях, що стосуються довкілля. У додатках до посібника надано офіційні тексти рішень у справах проти України, а також неофіційні переклади резюме або прес-релізів, підготованих секретаріатом ЄСПЛ. Ми вважаємо, що ця публікація буде цінним ресурсом для юристів, що працюють з екологічними справами громадського інтересу, адвокатів, студентів-правників та усіх людей, які зацікавлені у захисті екологічних прав правовими інструментами.

Екологічна освіта і підвищення обізнаності

Соціологічне опитування

Опитування було проведено на замовлення ЕПЛ Фондом демократичних ініціатив ім. Ілька Кучеріва і соціологічною службою Центру Разумкова з 11 по 16 травня 2016 року. Було взято інтерв'ю у 2016 респондентів у віці від 18 років з усіх регіонів України за винятком Автономної Республіки Крим та окупованих територій Донецької та Луганської областей. Результати опитування порівняли з результатами подібного опитування, проведеного минулого року, а результати було використано для планування інформаційної роботи та діяльності з адвокації ЕПЛ.

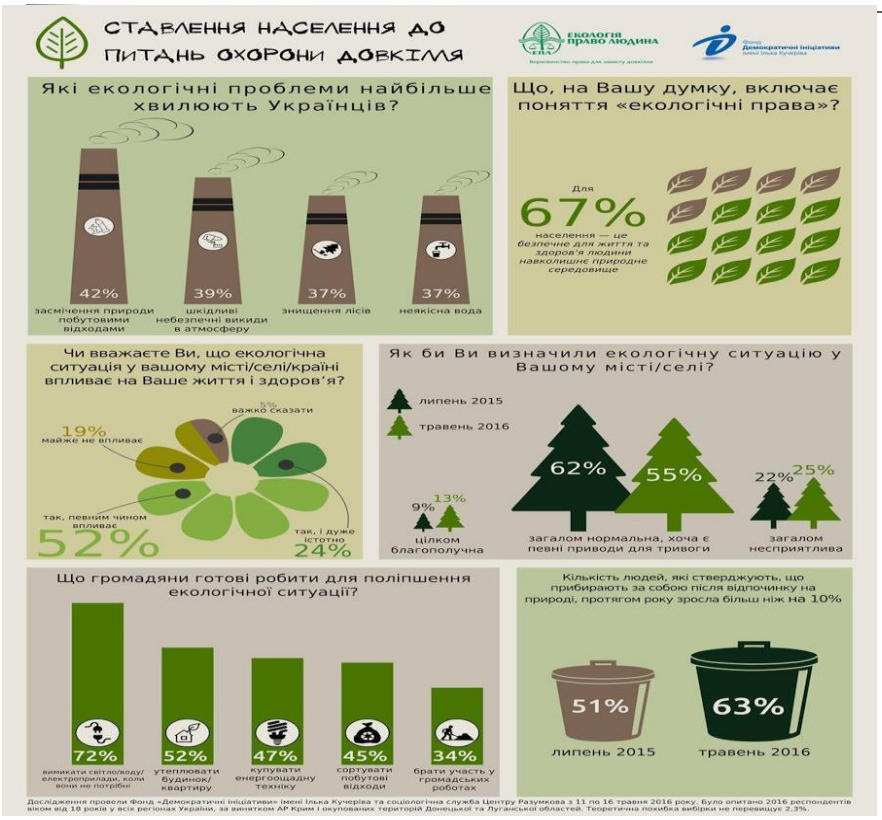

Опитування показало надзвичайно низький рівень залучення громадян до екологічних ініціатив або рухів. Таким чином, лише приблизно 2% населення України виявилось активними учасниками екологічних рухів. Про брак будь-якого досвіду участі у таких рухах або ініціативах загалом повідомили 82% (минулого року цифра була приблизно 90%). Люди розуміють *сталий розвиток* головним чином як результат економіки або зростання ВВП (47%). Минулого року таке розуміння "сталого розвитку" мали 52% респондентів. Більше того, за рік збільшилася частка тих, хто розуміє поняття "сталого розвитку" як "збалансовані інтереси економіки, довкілля і суспільства" – 34% проти 27% минулого року.

Освітні заходи для місцевих активісті щодо захисту лісів

ЕПЛ провела серію тренінгів для місцевих активістів у Західній Україні, де виникла найсерйозніша ситуація з вирубкою лісів. Метою тренінгів було навчити місцевих активістів виявляти незаконну вирубку лісів та використовувати правові інструменти для її припинення або притягнення винних до відповідальності. Загалом було проведено 4 тренінги, у яких взяло участь 98 учасників: 8 листопада 2016 року у м. Ужгород, 19 листопада 2016 року у м. Броди, 23 листопада 2016 року у м. Борислав, 29 листопада 2016 року у Турці.

ЕПЛ опублікувала буклети для інформування місцевих громад про окремі правові норми, що регулюють управління лісовим господарством, шляхи визначення незаконної вирубки, інструменти попередження незаконної вирубки у лісах.

Клінічні програми ЕПЛ

ЕПЛ підтримує дві клінічні програми: для студентів-правників і для студентів, які спеціалізуються на дослідженні довкілля. Загалом активними учасниками клінічних програм є 12 студентів.

У вересні 2016 року ЕПЛ підписала меморандум про співпрацю з **Європейською асоціацією студентів права (ELSA Львів)**. Меморандум передбачає проведення серії лекцій, тренінгів та семінарів для студентів. Також, було проведено конкурс студентських есе на тему захисту навколишнього середовища. Юристи ЕПЛ і вчені-екологи працювали як керівники студентів, які працювали над науковими роботами з екологічних питань. Найкращі 5 наукових робіт буде опубліковано у збірнику.

9 травня 2016 року на запрошення студентської ліги Асоціації Правників України голова юридичного відділу Міжнародної благодійної організації "Екологія-Право-Людина" Ольга Мелень-Забрамна провела лекцію для студентів юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка.

Співробітниця ЕПЛ розповіла студентам про організацію, розказала їм про стратегічні судові справи ЕПЛ і описала процес роботи над стратегічною справою "Дунай-Чорне море".

Ольга також привернула увагу студентів до можливостей, які відкриваються для них в ЕПЛ, а саме: використання безкоштовного онлайн курсу з міжнародного екологічного права, можливість опублікувати своє дослідження у журналі "Екологія-Право-Людина" і отримати цінний практичний досвід разом з юристами ЕПЛ у веденні судових справ, проведенні юридичних консультацій та ін. Можливість працювати у юридичній клініці ЕПЛ – це унікальний шанс для студентів, які прагнуть поглибити свої знання та навички у сфері екологічного права.

Онлайн курс з міжнародного екологічного права

Онлайн курс з міжнародного екологічного права, який вперше пройшов у 2015 році, у 2016 році було покращено на основі досвіду пілотного курсу. Було оновлено матеріали для тренінгів, розроблено теми есе та інші завдання, а також розширено список джерел. Ми також працювали над підвищенням привабливості курсу і провели активнішу кампанію набору слухачів. У 2016 році курс прослухало 18 учасників, натомість у 2017 році ми змогли набрати 34 учасники, що свідчіть про те, що курс стає все популярнішим.

Онлайн курс можна переглянути за посиланням http://e-learning.epl.org.ua:8090

Літня школа з міжнародного екологічного права

З 4 по 7 червня 2016 року ЕПЛ проводила літню школу для випускників курсу “Міжнародне екологічне право”. Літня школа ЕПЛ допомогла підготувати відданих, мотивованих захисників довкілля, яким наша організація допоможе оволодіти інструментами міжнародного екологічного права як дієвого інструменту захисту нашої планети. Викладачі, які приїхали з США, Канади, Мексики, Іспанії, Угорщини, Молдови представили найкращий міжнародний досвід правового захисту навколишнього середовища і продемонстрували чудовий приклад успішних екологічних юристів, які працюють у справах громадського інтересу.

Зустріч трьох екологічних правових мереж

Вперше в історії екологічного права на захист громадського інтересу ЕПЛ спільно організувала зустріч представників трьох провідних міжнародних мереж: Асоціації екологічного права Центральної та Східної Європи та колишнього СНД (GUTA), європейської мережі організацій з екологічного права «Правосуддя і довкілля» (Justice and Environment), та Всесвітнього альянсу екологічного права (ELAW).

Протягом зустрічі обговорювались такі питання як зміна клімату та вирубка лісів, незаконне використання природніх ресурсів і жахливе забруднення навколишнього середовища, збереження біорозмаїття.
Десятки експертів зі світових найефективніших мереж юристів-екологів розглядали стратегічні шляхи вирішення екологічних проблем, з якими стикаються спільноти в усьому світі, на зустрічі під назвою «Стан довкілля: виклики та співпраця для захисту довкілля», яка проходила 9-11 червня 2016 р. у с. Жденієво в Україні.

Експерти-юристи та екологи прибули з США, України, Грузії, Молдови, Білорусі, Естонії, Чехії, Румунії, Боснії і Герцеговини, Угорщини, Іспанії, Австрії та Чилі. Це була чудова платформа обговорити глобальні екологічні виклики і розробити рекомендації для спільних дій. Усі погоджуються, що разом ми стаємо набагато сильнішими і ефективнішими, і ця зустріч була чудовою можливістю перевести це спільне розуміння у практичну площину.

Напис на фото: Провідні громадські юристи-екологи світу співпрацюють над пошуком розв'язків для Україні

Публікації ЕПЛ у2016 році

У 2016 році ЕПЛ публікувала стратегічні документи, посібники, екологічний календар, інформаційні буклети.

Фінансовий звіт:

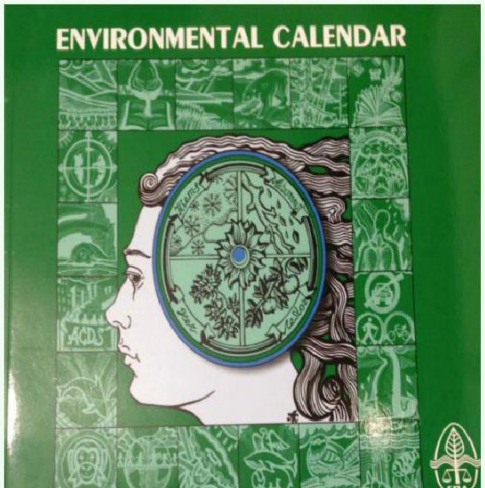

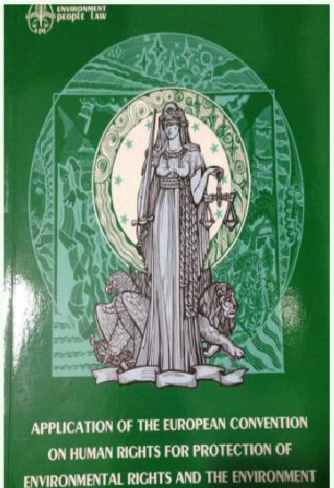

Надходження – 8,089,500 гривень

Витрати - 8,089,500 гривень